

SZABADSÁG

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden kedden reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth Lajos utca 18 szám.

Mi a kis népek sorsa, ha nem egységesek

A kis népek, ha nem egységesek, könnyen játékszereivé válnak az imperialista nagyhatalmaknak, amelyek hatalmi vágyból, lelkiismeretfurdalás nélkül, robbantják ki a polgárháborukat és küldik a testvért a testvér, a fiút az apa ellen, hogy míg ezek halomszámra gyilkolják egymást, addig ők dögkeselyűk módjára hizzanak a szerencsétlen kis népek javain, láthatatlan láncokba verve tegyék őket rabjaikká.

Ez volt és ez lesz a sorsa minden kispéneknél, ha nem tud kibékülni saját magával és ahelyett, hogy a többivel egy táborba tömörülne, egymás ellen acsarkodik, előbb ártatlannak látszó szavakkal, később pedig fegyverrel, hogy így gyilkolva, pusztítva egymást, helyet adjanak azoknak az orgyilkosoknak, akik a segítség ürügye és a diplomácia álarcá alatt befurakodva közéjük, kezükbe adják a gyilkos fegyvert, amivel egymást ölnek. Ez ma Görögország és Spanyolország sorsa.

De maradjunk itthon és nézzük meg szomorú, fájdalommal teli történelmünket. Vajjon mi zudította sok szerencsétlenségünket reánk? Talán az, hogy mindig egyet akart minden magyar? Vagy talán az, hogy összetartottunk és a nagy veszedelmek idején egy táborként állottunk szembe a rántörő viharral? Nem, hanem ugyanazt tettük a múltban, amit teszünk a jelenben: gonyoltuk egymást, hívtuk a törököt, vagy a németet, hogy pusztítson, gyilkoljon az, hogy azután a megmaradtakat, egyik gályára, a másik pedig rabszolgavásárra hurcolja. Az itthonmaradtak pedig keresték egymás között a bűnbakot, hogy teljenek a börtönök és testvért himbálgon a szél a bitófákon. Tettük ezt tíz évszázadon keresztül, kezdve István királlyal, ki a legjobb magyarokat gyilkoltatta le, azért, hogy német papjai magyar véren, magyar kenyéren hízzanak, s ezer esztendőn keresztül árulják a magyart.

De mindez nem fog többet megtörténni! A csalódások, szenvedések megtanítottak arra, hogy össze kell fogunk, hogy a dolgozó magyarság egységes demokratikus táborba tömörüljön. A pillanat itt van! Kezet a kézbe, legyen egy az akaratunk, legyen egy az utunk afelé a közös tábor felé, amelybe nemzetiségi és faji különbség nélkül gyülekeznek mindazok, akik az emberiség boldogulásáért, a Szabadság,

Testvériség, Egyenlőség örök megvalósításáért küzdenek.

Aki megért, az velünk jön, aki pedig nem, az nem szereti a fajtáját, nem félti családját és gyermekeit jövőjét s nem érti meg, hogy nem csak róla és családjáról van szó, hanem a

Hargita alján, a Küküllőn, a Maros, az Olt és Homoród völgyében lakó testvéreink létkérdése is azon mulik, hogy megértettük-e az idők szavát, az utolsó pillanatban össze tudunk-e fogni, vagy pedig tétlenül nézzük azt, hogy összezsapjon az ár fejünk felett és a jövő nemzedék csak hallja, hogy élt egyszer itt egy nép, amelyet úgy hívtak, hogy székely.

Kertész János.

Átszervezték a DPB megyei vezetőségét

A Demokratikus Pártok Blokkjának Megyei Tanácsa f. hó 8-án gyűlést tartott.

A DPB vezetői tisztségével eddig egy elnök és egy titkár voltak megbízva. A DPB központjának utasítása alapján átszervezték a vezetőséget és a gyűlésen a politikai pártok közös nevezőre jutottak abban, hogy Sorbán Gézát, a RKP Megyei Bizottságának tagját válasszák főtitkárrá, a másodtitkári tisztség betöltésére az Egység-

front szellemében a SzDP Megyei Bizottságának egyik tagját fogják megválasztani.

Sorbán Géza megköszönte az iránta tanúsított bizalmat, felelt a Demokratikus Pártok Blokkjában tömörült pártok vezetőit, hogy fokozottabban és megalkuvás nélkül harcoljanak a DPB együttműködési alapokmányában foglalt összes pontok megvalósításáért.

St.

Megfosztják mandátumaiktól a feloszlított nemzeti-parasztpárt képviselőit

A képviselőház egy nagyobb számú képviselői csoport javaslatára egyhangú határozattal elfogadta a feloszlított nemzeti-parasztpárt listáin megválasztott képviselőknek mandátumaiktól való megfosztását.

A megfosztás folytán megszűnt a lehetősége annak, hogy a parlamentben folytassák a romboló munkát a demokrácia ellenségei az ország fejlődése ellen. A közvélemény nagy örömmel fogadta a képviselőház döntését.

Egyébként a képviselőházhoz benyújtották a terrorista szervezeteknek a feloszlítására vonatkozó törvényjavaslatot.

A képviselőházban megszavazták a Patrascanu igazságügyminiszter által készített, a háborús bűnösök megbüntetéséről szóló újabb törvénytervezetet. A törvénytervezet első részében megállapítja azokat a bűncselekményeket, amelyeket ez a törvény büntet. A törvény hatálya alá tartoznak azok, akik nem tartották be a nemzetközi jogban elismert hadviselési szabályokat, valamint a hadifoglyokkal szemben előírt bánásmódot, törvénytelenül javakat tulajdonítottak el a megszállt területeken, s vagyontokat szereztek a fasiszta és faji kizárólagosság alapján álló törvények nyomán. Eljárás indul azok

ellen, akik 1944 szeptember 6. a után felelős állást töltöttek be és hozzájárultak a német csapatoknak az országba való belépéséhez, vagy írásban és szóban sikraszálltak amellett, egyéni, vagy tömeges megtorlásokat rendeltek el, vagy hajtottak végre polgári vagy katonai ügyészi, rendőrtiszti, vagy táborparancsnoki minőségben, szándékosan terrorcselekményeket és visszaéléseket követtek el, táborokat és gettókat állítottak fel. Bűnösök mindezek büntérsai, felbujtók és a bünt titkolók is.

Elkészült az új hid

1944 szeptemberében a visszavonuló német csapatok rombolási dühükben felrobbantották Székelyudvarhelyen a Küküllő-hidak közül a két vashidat, amelyeken a közlekedés lebonyolítást nyert addig. Az Orbán Balázs-utcai felrobbantott vashidat még 1945-ben pótolta a város új fahidai, amely azóta a forgalom nagy részének lebonyolítására szolgál. A sétatér melletti vashid felrobbantása után, az orosz csapatok készítettek ideiglenes hidat, amely két éven át megfelelt céljának. Tavaly ez az ideiglenes hid használhatatlanná lett s így elkerülhetetlenné vált egy új állandó hid építése a régi helyén. Az anyaghiány miatt és a költségekre való tekintettel a vashid helyett fa és vas anyag képezi az új hid anyagát, amely közel egy éves munka után most már teljesen elkészült.

Az új hid építési költségei — a közben beállott drágulás folytán — a tervezett 200.000.000 helyett majdnem egy milliárd lejre rugnak, amiből 50.000.000 lejt az állam adott hozzájárulás címén, a többit pedig a város fedezte. Az új hid úgy külső szépségével, mint tartós kivitelével Asztalos Kálmán városi főmérnök munkáját dicséri, aki ezzel a harmadik hidat építette a város számára.

Az új hid ünnepélyes felavatása és a forgalom számára való átadása augusztus 23-án lesz, a demokrácia nagy ünnepén.

Itt említjük meg, hogy ebben az évben el fog készülni a kollégium-kerti új hid is, mely a Malom-utca folytatásaként új helyre kerül, hogy így a forgalom minél zavartalanabb legyen rajta. Ezt a hidat a helyi vasut létesítésekor vállalt kötelezettség alapján az Államvasutak építik meg és befejezése az ősz folyamára várható.

A kiadóhivatal az olvasókhöz

Most, hogy a papirhiány, s más elháríthatatlan akadályok miatt előállott, kényszerű szünet után lapunk újra megjelenhetik, még ezt a számot is megküldjük azoknak, akik megelőzőleg rendszeresen fizető olvasóink voltak, vagy akik újabban fejezték ki erre vonatkozó kívánságukat. Megküldjük olyanoknak is, akikről hisszük, hogy szükségesnek gondolják egy olyan haladó szellemű hetilap megjelenését, amely vármegyénk és a közelebbi vidék gazdáit, iparosait, értelmiségit ilyen szorosabb belső viszonylatban tájékoztatja, érdekeiket ilyen sajátos szempontból védelmezi, támogatja.

Kérjük mindnyájukat, siessenek lapunk fennmaradását megrendelésükkel biztosítani és 3 hónapi előfizetési díjban 60.000 lejt sürgősen beküldeni. Azok ellenben, akik erre nem hajlandók, sziveskedjenek e lapszámot visszaküldeni, hogy ne számítsunk rájuk, mint előfizetésre kész olvasóinkra.

A hadifoglyok ügye

végre kedvező megoldáshoz jutott. Megérkezett Moszkvából a határozat, mely a Focşani ban és Máramaroszi-gezen levő erdélyi magyar hadifoglyok hazabocsátását rendezi. Az elbocsátást megelőző igazoltatások folyamatban vannak. Természetesen, a hazaszállítás nem egyszerre, hanem az igazoltatások sorrendjében, csoportokban történik, már csak a vasut megerhelésének elkerülése szempontjából is.

Focşani ből a következő udvarhely-megyei hadifoglyok otlétéről kaptunk értesítést:

Dénes Károly, Bencze Gábor, Verestóy Lajos, Salamon Dezső, Barabás József, Dániel Gyula, Szabó János, Nagy Lajos dr., Halmágyi János (?) székelyudvarhelyiek, Szász Antal Zetelaka, Balló Dénes Nagysolymos, Papp László Máréfalva.

Négy milliárd lej segély a Bolyai-egyetem orvosi karának

A Groza-kormány a Bolyai Tudományegyetem marosvásárhelyi orvosi karának a részére legutóbb 4 milliárd lej segélyt utalt ki beruházásokra és az egyetem tovább fejlesztésére. A nagy összegű rendkívüli segélyt az egyetem dékánjának már át is adták. A kormány ez az intézkedése is egyik határozott és nyomatékos tanúsága a demokratikus szellem érvényesülésének, annak, hogy a kormány — ellenében egyes reakciós híresztelésekkel — elfogulatlanul akar gondoskodni a magyarság jogos kívánságainak megvalósításáról, kulturájának fejlesztéséről.

A Bolyai Tudományegyetem egészségügyi védőnőképző tanfolyamot tart Marosvásárhelyen

A Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem Marosvásárhelyen működő Orvostudományi Karával kapcsolatos védőnőképző intézet működését az 1947—48 tanév elejével megkezdi. Az intézetbe felvételt nyerhetnek középiskolai végzettséggel bíró, 18. életévüket betöltött, de 30. életévüket még el nem ért román állampolgárságú nők. Négy középiskolai végzettséggel bírók felvételt nyerhetnek az esetben, ha felvételükhez az egészségügyi minisztérium hozzájárul és ha a felvételi vizsgát kitűnő eredménnyel teszik le. A tanulmányi idő három év, amely idő alatt a hallgatók az intézet internátusában kötelesek lakni. A felvétel iránti kérvények elbírálása után a jelöltek felvételi vizsgára hivatnak be. A felvételi vizsga sikeres letétele után előkészítő tanfolyamra iratkoznak be. Ennek sikeres elvégzése után a felvett növendék köteles írásbeli nyilatkozatot aláírni, amelyben kötelezi magát arra, hogy a tanfolyam elvégzése, illetve a diploma megszerzése után még négy évig, mint hivatásos védőnő fog működni azon a helyen, ahová őt az ál-

lam kirendeli. Ezen kötelező 4 év közül legalább kettőt falun kell eltöltenie. Ha a növendék ezen kötelezettségének nem tesz eleget, úgy az államnak kiképzési költségét meg kell térítenie. A tanfolyam sikeres elvégzése után az intézet végbizonyítványt ad ki, míg a diplomát az egészségügyi minisztérium állítja ki a diplomaszerezési vizsga letétele után. A felvétel iránti kérvényeket a Bolyai Tudományegyetem Köz-

egészségügyi Intézete, Târgu Mureş címre kell küldeni. Csatolandó melléletek: 1. Születési anyakönyvi kivonat, 2. állampolgársági bizonyítvány, 3. iskolai végzettséget igazoló bizonyítványok, 4. erkölcsi bizonyítvány, 5. orvosi bizonyítvány, 6. kiskorúaknál a szülő vagy a gyám beleegyező nyilatkozata. A kérvények beadásának határideje 1947 aug. 31.

TÜDŐBETEGGONDOZÓ INTÉZET SZÉKELYKERESZTURON

Irta: *GYARMATHY DEZSŐ dr. a tüdőbeteg gondozó intézet orvosa.*

I. KÖZLEMÉNY.

Az egészségügyi minisztérium Székelykereszturon tüdőbeteg gondozó intézetet létesített, amely egészségügyi és szociális szempontból a legnékülözhetetlenebb és a legszükségesebb intézmény a tüdőtuberkulózis elleni küzdelemben.

Nincs egy betegség, amelyik annyira áldozatot követelne, mint éppen a tüdőbaj. Többen hálnak meg benne, mint a többi fertőző betegségekben együtvéve. Az emberiség 50% a, vagyis a fele, tuberkulózis fertőzésem már átessett, azonban ellenálló képessége legyőzte a kórokozó bacillust és gyógyult. 1% a azonban beteg maradt, de minden ezer emberből egy tüdővészben hal meg.

A legszomorubb azonban az, hogy a baj az emberi kor legszebb éveiben pusztít a legkiméletlenebbül, mert az ifjúság soraiból szedi a legtöbb áldozatot. A legveszedelmesebb szociális népbetegség. Azért népbetegség, mert éppen a legszegényebb néposztályban van a leginkább elterjedve s azért szociális, mert a társadalmi fejlődés teremtette mesterséges okok váltják ki, elsősorban a szegénység, ami a tüdőbajban a kórokozó bacillus után az első legfontosabb kórtényező.

Nagy szerepet játszik a tüdőbaj elterjedésében az egészségkultúra hiánya, ami szintén a szegényebb néposztálynál érezhető a leginkább. Legjobban bizonyítja ezt a jó vagyoni helyzetben lévő osztályok embervesztése, ahol a halálozás okai között a szociális és a gazdasági tényezők, valamint az egészségkultúra hiánya, mint halálozási okok nem szerepelnek.

Társadalmi kulturánkban a gazdasági tényező tulszárnyalja a kulturális. Az ilyen kulturán fejlődött társadalomnak hiába létesítik az egészsé-

getvédő intézményeket, mert nem él vele, ugyanis az egészségkultúrának az igénye nincsen tudatában s így ezeknek a hiányát nem is érzi.

Tüdőgondozónknak éppen az is az egyik főfeladata, hogy az egészségkultúrát terjessze, ami a felvilágosító és a propaganda-tevékenységében nyilvánul meg. A legszegényebb s a kulturánélküli néposztálynak van leginkább szüksége, hogy megismerje, hogyan védekezhetik az éppen körén belül leginkább elterjedt tüdőbaj ellen. Ennek a legegyszerűbb módja, ha elmegy a tüdőgondozóba és ott tanácsot kér, vagy meghallgatja az ilyen tárgyú egészségügyi előadásokat.

A tüdőgondozónak munkaköre az egészségvédelmi szolgálat, vagyis preventív jellegű: felkutatni a gümőkóros betegeket s azokat szakszerűen kivizsgálni, ellátni tanácsokkal, elkülöníteni, s gyógykezelésükre az irányelveket megadni és a kezelést megindítani. Ellenőrző és szűrő vizsgálatokat végez. Ez különösen nagy horderejű a tanuló ifjúságnál, hogy őket átvizsgáljuk és akik a legkevésbé is gyanusak, azokat tüdőszakorvosi vizsgálatoknak vetjük alá. De éppen olyan fontos az élelmiszer előállításával és árusításával foglalkozóknak is az ellenőrző vizsgája, hogy közöttük tüdőbajos ne lehessen. A házasság előtti tüdővizsgálat és tanácsadás nemcsak preventív (megelőző) jellegű, hanem népszűrítési a házasság előtti orvosi vizsgálat eszméjét. Mindezen egészségvédelmi szolgálat terjeszti az egészségkultúrát is, hiszen ezen tüdővizsgálatokkal felhívjuk a tanuló ifjúság és a nagy közönség figyelmét a tüdőbaj veszedelmes voltára.

(Folytatjuk.)

Erősödik a demokratikus közösségi élet Vargyason

A vargyasi MNSz, megértve a MNSz Országos Végrehajtóbizottságának elgondolását és határozatát, komoly munkával, a Kommunista Párttal való szoros összefogással szolgálja a demokrácia megerősödését.

A vargyasi MNSz a helyi Kommunista Párttal közösen nagygyűlést tartott, ahol az egymásközötti munkára, összefogásra és bizalomra hívták fel a község lakosságának figyelmét. A két szervezet, hangoztatták a jelenlevők, közösen kell, hogy megoldja a falu

gazdasági, szociális és kulturális feladatait.

A szervezetek közös tevékenysége máris meglátszik a falu életében. A falu lakosságával rendbehozták a falu határában lévő összes utakat és hidakat, megrendezték szép anyagi és erkölcsi siker mellett a Magyar Művelődési napot és a Petőfi-alapra való szeg- és üveggyűjtést.

Ebből a munkából a falu haladó értelmisége is tevékenyen kivette a részét.

Editke!

A fényképész kirakatában egy leánycsoport fényképe öltött szemembe: a székelyudvarhelyi tanítónőképző VIII-ikos növendékei, — ezek közül mosolygott a járókelőkre.

Mikor megláttam ezt a kedves képet s rajta a boldogságtól ragyogó arckat, magam is elmosolyodtam. Elöntötte lelkemet az a boldog érzés, hogy akik ezen a képen meg vannak örökítve, sok ezer székely gyermek lelkébe fogják bevinni a tudással a felebaráti szeretetet, a krisztusi hit legigazabb gyöngyeit.

A sok kedves, idegen arc között csak egyet tudok felismerni, azét a kedves gyermekét, akit nagyon boldognak láttam egy márciusi estén, mikor egy idegen faluba jött, hogy a katona édesapát a szintén katona fiutestvérrel névnapja alkalmával üdvözöljék. Láttam azt a forró szeretetet, mellyel az édesapán és a többé sohasem látott fiutestvéren csüngött. Láttam szomorúan a haláltánc előestéjén, mikor a falujukon át a frontra menő katona édesapáknak kiskertjükből virágot adva bucsuzik mindnyájunktól. Láttam könnyező szemmel örvendve annak, hogy ha már fiutestvérei nem is, de az édesapa kiválhatott közülünk és itthon maradhat a család támaszául.

Évek multak és újra láttam a fájdalomtól összetörve, mikor az olyan nagyon szeretett testvér hazahozott földmaradványait helyezték örök nyugalomra az ősi földbe.

Azóta szinte egy év telt el és most újra látom. . . Látom boldog mosollyal az arcán, azzal a boldog mosollyal, melyet csak az a tudat várásolhat az arcunkra, hogy révbe értünk és ha sokat veszítettünk is, de nem veszett el minden.

Ez a boldog mosoly beköltözött a lelkembe és a kedves gyermek mosolya, mint villamos áram szaladt át az idegeimen, szinte kiáltásra ösztönözve, hogy ahol ennyi önbizalom van az arcokon s ahol ma ilyen boldogan tudnak mosolyogni azok, akik oly sokat szenvedtek, nincs veszve semmi!

Ti pedig, székely anyák, kik elesett férjeiteket vagy fiaitokat siratjátok, törüljétek le könnyeiteket és a székelyudvarhelyi tanítónőképző ismeretlen Editkéjeinek tegyétek szilárdabbá a hitét, bizalomteljesebbé azt a mosolyt, mellyel a jövőbe tekintenek, mert tőletek függ, hogy az a hit és bizalom, amelyet tőletek tanultak s melyet majd a székely gyermekek lelkébe ők fognak beleönteni, áldást fakasztóvá válnak.

Mi pedig, akik ezt a képet megnéztük és értékelni tudjuk, köszönjük azt a mosolyt, mely onnan felénk ragyog. Köszönjük azt a bizalomteljes, ifjú erőt sugárzó jövőbetekintést, mellyel csüggedő lelkünkbe visszaadtátok a bizalmat, hogy a jövő csak azokra nézve veszett el, kik magukkal meghasonlottak és hitüket veszítették,

K—sz.

— A MNSz bazárja elmaradt. A Magyar Népi Szövetség női csoportja által rendezendő bazár megnyitása, melyet a múlt heti számunkban folyó hó 10-ére jeleztünk, közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt.

A stabilizáció

áll egyebek között az érdeklődés középpontjában. Mindenki egyéni érdekei szerint várja a megvalósítást s így sokféle feltevés forog közszájon. A kormányának és a stabilizációs bizottságnak először a sikeres stabilizáció pénzügyi és gazdasági előfeltételeit kellett megteremtenie. A stabilizáció előkészítő munkája kezdetét vette. A mai nap megkezdődik a pénzüsszegek összeírása. Felhívjuk mindenkinek a figyelmét, hogy f. hó 14-ig az összeíró közegeknél a pénzt jelentse be. A dolgozók tömegeinek érdekeit s élet-színvonalának javítását fogja elsősorban a stabilizációs törvény tekintetbe venni. A falvakon a község házában történnek az összeírások.

Sétatéri látogatás Székelyudvarhelyen

Vasárnap családommal, mint általában minden szegényebb sorsú kispolgár, kinek nem telik költséges autókirándulásokra, déli templomozás után bementünk a sétatérre, hogy a hargitai fenyvesek ózondus levegőjét pótoljuk egy kis városi árnyékkal az évtizedes fáak között.

Minden különösebb akadály nélkül sétáltuk végig párszor a tér főútját, mely éppen nincs oly gondozott állapotban, mint azt a város egyedüli sétaterre megkivánná, holott erre nem hozható fel méltóságul a mai nehéz helyzet, mivel az újjáépítés korszakában sem kerülne nagyobb anyagi megterhelésbe annak rendbentartása.

Mint régebben is megtettük, a gát felé indultunk, hogy megcsodáljuk a víz szeszélyes játékát a gátnak még újjáépítése után is fennmaradt beton-darabjain.

Sajnos, utunkat a gát előtt vagy 20 méterrel kénytelenek voltunk megszakítani, mert szaglószerünk, ez a kényes jószág, ellenszegült akaratomnak, amin később gondolkozva, nem is csodálkoztam. A leirhatatlan büz felhívta figyelmünket, hogy itt valahol állati hullának kell lenni, mert mástól mitől is eredhetne? Hosszas kémlelés után rájöttünk, hogy ime, mégis csoda történt, mert az orrfacsaró szag nem állati hullától ered, hanem a töltőanyagként használt nagymennyiségű szeméttől, melyet — ugylátszik, más helyen nem lévén — a gát mellett megromgált partrészlet kitöltésére használtak fel.

Nem vagyok kényes természetű ember, amit azzal is bizonyíthatok, hogy a Bethlen-utcában hazafelé, vagy munkába sietve, minden megjegyzés nélkül, zsebkendőmet orrom elé tartva tűröm el — mint még sok polgár — a hetivásárok utáni, locsolásmentes, de annál pordusabb utcaseprést. Nem emelek kifogást az ellen sem, ha a jó öreg városi utcaseprők elegáns mozdulattal söprik az emberre az összegyűlt szemetet, de remélni merem, hogy a sétatéri partszakadást nem a város vezetőségének tudtával töltik rothadó szeméttel, sőt feltételezem, hogy arról nem is tudnak.

Soraimmal csak a figyelmüket kívánom felhívni ez egészségtelen állapot megszüntetésére. V. A.

Az egymásra találás útján

A maga nemében páratlanul kedves összejövétel volt f. hó 2-án este a Szabó Károly helyiségében. A székelyudvarhelyi Demokratikus Nők, Szilágyi Ignácnéval, dr. Ferenc Baláznéval és Bleier Andornéval az élükön, vacsorával egybekötött ismerkedési estét rendeztek, melyre meghívták városunk asszonyait, hogy így megismerve egymást, közös erővel próbálják lekötni azt a válaszfalat, amely még mindig fennáll az itt élő népek között.

A hívó szó meghallgatásra talált. Udvarhely asszonyai, nemzetiségi, faji és vallási különbség nélkül, siettek a találkozóra, fogadalmat tenni, hogy nem állnak meg addig, amíg minden itt élő ember szívébe nem viszik be az egymás iránti szeretetet. Mert ők, mint asszonyok, a legjobban tudják, hogy szeretet és jószág nélkül nincs béke, béke nélkül pedig nincs boldogság.

Milyen régen is nélkülözik ezt valamennyien, különösen az édesanyák, feleségek, kinek fiuk, férjük veszett el az emberi gyűlölködés által felidézett háboruban. Idehaza pedig ártatlán gyermekeiket ölte meg a legnagyobb emberi gonosszággal kiszámított, békés városokra dobott bomba.

Igen, a hívó szó meghallgatásra talált. Udvarhely asszonyai eljöttek, hogy kezet nyujtva egymásnak, közös erővel fogjanak neki annak a nagy munkának, mely hivatva van az itt élő népek közé elhozni az oly régen óhajtott békét és szeretetet.

Hála nektek, demokrata nők, kik fáradhatatlan munkával siettek építeni a népek közötti egymásratalálás és szeretet hidját. És hála mindazoknak, akik megértik az idők szavát, beállnak soraitokba, hogy így együtt haladva, gyorsabban kivihassuk az emberiség részére a boldogabb korszakot, az örök békét. Kertész János.

MINDEN PARASZTNAK

MAJAKOVSZKI szovjet költő költeménye.

BAKÓCZI KÁKOLY fordítása.

Hegyen-völgyön, hét országon
Ez az ének szálljon át,
Hallgassátok meg, parasztok,
Szívelejtétek meg szavát.

Péter és Pál két egytestvér,
Nagy jó módban éltek ők,
Lakoztak az ősi házban,
Hogy elhaltak a szülők.

Dolgoztak ők éjjel-nappal,
Verejtékük úgy szakadt,
Tele is van csűr és pajta
S fennhoradják az orrukat.

Péter az idősebb testvér
Nagy tabajdok, lassu ész,
Pál az ifjabb, fúrge elme,
Bár növése csenevész.

Semmisem tart ám örökké,
Tönkre ment a házfedél,
Az eső is becsorog már,
Megevé a hosszú tél.

Nem baj, van még lécs meg zsindegy,
Az a szeg se nagy dolog,
Hogyha nincsen a kis bollba,
Ott van a gyár, majd hozok.

És ha tán nem adnák pénzért,
Gabonáért csak akad!
Felpakkol jó pár zsák búzát,
Nem sajnálja, jut — marad.

Vigan nyargal Péter gazda,
Ostori cserget sűrgetőn,
Alig várja, hogy megtérjen
S dolgozzék a háztetőn.

Jól ütget a két lovacska,
Ott van a gyár, látszik már.
Jaj, de egy kémény se füstöl!
Csak nem állt meg tán a gyár?

Péter benyit az udvarba,
Egy-két munkás ténfereg:
— Gabnát hoztam a szekéren,
De cserébe lesz e szeg?

Földműves, hallgasd e példát,
Szebben szólni nem lehet:
Jól lesz dolgozod néked is, csak
Adj a gyárnak kenyere!

— Most még nincsen, nem dolgozunk,
Éhes hassal nem lehet,
Add a gabnád, majd csinálunk
Érte néked sok szegel.

Buzám nem adom hozomra,
Hogy ha nem kapok szegel!
Adj s adok, ez tiszta vásár,
Nem táplálók resteket!

Vigan kocog a két csikó,
Jobb otthon! szól gazd'uram,
Ám lehull az egyik patkó,
S lassubbodik az iram.

Felverné a patkót könnyen, —
Jaj, de szegel hol vegyen?
Péter gazda a nagy erdőn
Éjszakázni kénytelen.

Nincs már csikó, nincs már Péter!
Hoznak hirt az utasok,
A nagy erdőn még az éjjel
Megették a farkasok.

Uj csikó kerül a hámba,
Mert hát élni csak muszáj,
A telőt is kell javítani,
Indul hát a gyárba Pál.

Csak vánszorog már a munkás,
Mikor Pál a gyárba ér,
— Miért nem könyörölsz rajtunk?
Halunk éhen, nincs kenyér!

Igy szól bölcsen rá Pál gazda:
— Adok pajtás, jó szíved,
Csak csinálj szegel cserébe...
— Vedd, vigyed, amennyi kell!

A munkások hogy jól laktak,
Ujra zakatol a gyár,
Ég a köszén, ég a munka,
Kémény füstje égre száll!

A falukra is elindul
Fejsze, fűrész rengeteg,
Eke, kasza, ráf meg patkó
Meg a szeg, a drága szeg.

Megnyilik Székelyudvarhelyen a tanárnőképző intézet

Papp Imre tanügyi vezérfelügyelő a napokban városunkban járt, hogy az iskolák egyes kérdéseit megbeszélje. Felkerestük Papp Imrét és megkérdeztük, hogy az ősz folyamán milyen új iskola megnyitására van kilátás városunkban. A vezérfelügyelő örömmel közölte, hogy az ősz folyamán Székelyudvarhelyen megnyílik a háztartástan és kézimunkatanárnőképző intézet, valamint a mellette működő háztartástan középiskola.

A tanárnőképző főiskolára jelentkezhetnek a tanítónőképzőt, elméleti és kereskedelmi liceumot végzett növendékek, akik sikeresen tették le az érettségi vizsgát. A növendékek 2 év elméleti és 1 év gyakorlati oktatás után tanári képesítést nyernek és az intézet az egyetemi diplomákkal egyenlő értékű oklevelet ad.

Ez az iskola van hivatva arra, hogy az annyira nélkülözött háztartástan és kézimunka tanárnő-hiányon enyhítsen és a mellette működő középfokú gazdasági intézettel együtt a gazdasági női szakoktatásunkat fellendítse.

Jelentkezni lehet a MNSz tanügyi bizottságánál Székelyudvarhely.

Miért drágul egy délelőtt a paradicsom az udvarhelyi piacon a kétszeresére?

Udvarhely megyében is kinevezték a spekulációs és árelenőrző bizottságot, (Comisia de controlat) melynek feladata megszüntetni azt az áldatlan állapotot, ami uralta eddig a megyénket. Bizunk abban, hogy a jövőben nem fog többé előfordulni az, ami megtörtént Udvarhelyen a legutóbbi hetivásár alkalmával is. Reggel 8 órakor a paradicsom kilója 60.000 lej volt és 11 órakor már 120.000 lejt kértek érte és nem adták olcsóbban. Vajjon miért emelkednek az árak 3 óra alatt a kétszeresére? Azért, mert Udvarhelyen még mindig garázdálkodnak a piac hiénái, akik reggel a piacon mindig zsákmányra éhesen, mindent felfalni akaró szándékkal jelennek meg. Ezek az üzérkedők, akik igyekeznek minden árut felvásárolni a termelőtől, s miután ez megtörtént, akkor mint valami szaglószó kopók összeszaladják az egész piacot, minden termelőnek és eladónak odasugárják, hogy: »Vigyázzon, a paradicsom 120.000 lej, nagy áremelkedések vannak«, és így tovább. Ez az a jól bevált módszer, amivel eddig lehetetlenné tették, hogy a munkás és tisztviselő is ehessék paradicsomot és más zöldséget, nem is beszélve gyümölcsről.

De mint ahogy minden változik, úgy az udvarhelyi piac is változik. A közeljövőben ezek az ugynevezett »viszonteladók« ki lesznek füstölve a piactól, aminek az eredménye az lesz, hogy végre mi is ehettünk egy kis paradicsomot.

Keintzel József munkás.

Üzleti forgalmát fellendíti, ha a Szabadságban hirdeti!

A külföld híreiből

(Sofia Agerpress). A bolgár ellenzék vezérének, Petkovnak és társainak házaátulási perében a vádlottak beismerik, hogy külső katonai segítséggel beháborút akartak szítani s Petkovra hárítják a felelősséget.

(Humanité). Az amerikai 3 milliárdos dollárkölcsön nem mentette meg Angliát, sőt gazdasági romlását sietette, írja Pierre Constade a francia kommunisták központi lapjában.

(Páris). A Marshall tervvel kapcsolatosan a francia lapok nagyrésze rámutat az amerikai dollárkölcsön hátterében álló »jószívű« amerikaiak kétes szerepére. A francia közvélemény nyomására a francia külügyminisztérium változtat eredeti állásfoglalásán. A dollárkölcsönökkel kapcsolatosan a külföldi lapok hivatkoznak Károlyi Mihálynak, a magyar politikai élet kimagasló egyéniségének Belgrádban tett nyilatkozatára: »Nem áldozhatjuk fel a tervgazdálkodást a dollárok kedvéért, már csak azért sem, mert feltétlenül szükség van tervgazdálkodásra az új Európa felépítésénél.«

(Budapest). Nagy előkészületek folynak az augusztus 31-iki magyar választásokra.

Indonéziában elhalgattak ugyan a fegyverek, de a szuezi csatornán holland hajó haladt keresztül, megrakva felfegyverezett katonákkal, utban Indonézia felé.

HIREK

-- Megalakult vármegyénkben is a gazdasági ellenőrző hivatal és meg is kezdte működését. A gazdasági ellenőrző hivatal a vármegyeháza 30 sz. szobájában kapott elhelyezést. A hivatal vezetője felhívja a város és a vármegye lakosságának a figyelmét, hogy kihágásokat csak a gazdasági ellenőrző hivatal közgei állapíthatnak meg és ők el vannak látva az ipar és kereskedelemügyi minisztérium fényképes igazolványával. Értesíti továbbá a hivatal vezetője a vármegye népét, hogy minden árurejtegetést, kihágást, a hivatalos árak be nem tartását a hivatalnál azonnal jelentsék, hogy a szükséges rendszabályokat alkalmazhassák. A vármegye népének, különösen a dolgozó rétegnek támogatnia kell a hivatal munkájában, hogy megszűnjék az üzérkedés és ezáltal a mezőgazdasági és ipari termékek eltűnése a piacokról. Kemény ellenőrzés: olcsóbb élet, komoly munkafegyelem: biztos gazdasági felemelkedés.

— Iskolai hír. A székelyudvarhelyi róm. kat. fiúnevelő intézetben a jelentkezések megkezdődtek és aug. 15-én befejeződnek. Az igazgatóság kéri a t. szülőket: szíveskedjenek gyermekeiket ez alatt az idő alatt bejelenteni szóban vagy írásban és a bejelentéskor 1.000.000 lej összeget elszámolásra befizetni, hogy az igazgatóság a zavartalan ellátás érdekében a szükséges téli beszerzésekről és eltevésekről tudjon gondoskodni. Az eredményes nevelés és a tanulásban való előrehaladás érdekében kívánatos, hogy minden nem helybeli tanuló a fiúnevelő intézetben helyezkedjék el. A jó tanulók kedvezményben részesülnek.

A reakció éket akar verni, az együttlakó népek közé

A reakció ügynökei mindkét oldalon azt a hirt terjesztették, nemcsak vár megyénkben, de az egész Erdély területén, hogy úgy a gabonabeszolgáltatás és a természetbeni adózás, valamint a köztisztviselők és munkások elbocsátásának végrehajtása, a magyar nemzetiség terhére történik. Azt az ocsmány hirt koholták, hogy a magyar községektől a besolgáltatásnál többet visznek el, mint a románoktól, hogy az adózásnál a magyaroktól meggyéket terhebb osztályokba sorolták be, mint a román meggyéket, és hogy a tisztviselők, munkások elbocsátásánál (komprimálás) elsősorban a magyar nemzetiségűeket rostálják ki mindenütt.

A reakció céltudatos hírvérese ezekkel a felelőtlen állításokkal éket akar verni a román és a magyar nép közé és ki akarja élezni a múlt időkből ismert, káros nemzetiségi harcot. Ma már tudnunk kell azt, hogy úgy a gabonabeszolgáltatásnál és természetbeni adózásnál, valamint a köztisztviselők és munkások elbocsátásánál a kormány és a demokrácia nem tesz

nemzetiségi különbséget, s hogy mindkét intézkedésre a széles dolgozó tömegek érdekét szolgáló stabilizációért és az ország gazdasági talpraállításáért volt szükség. A végrehajtás során lehet, hogy voltak egyes reakciós kísérletezések, de ezeket a kormány segítségével a Magyar Népi Szövetség teljes egészében ki tudja küszöbölni. Ezt bizonyítja az is, hogy ahol tévedések történtek, ott a demokratikus kormány igyekezett azokat azonnal helyrehozni. Így sorolták be alacsonyabb osztályba Udvarhely, Csik és Marostorda vármegyék azon járásait, a természetbeni adózás szempontjából, amelyek hegyes vidékeket foglalnak magukba és így a termés csökkentett. Mindenholt s a kormány minden intézkedésénél az igazságosság elve érvényesül a dolgozó nép érdekében. Ezért ne engedjük magunkat megtéveszteni a reakció hírvéresétől, hanem mindenki teljesítse kötelességét és dolgozzék az ország fejlődésének érdekében tehetősége szerint.

SPORT

Vasárnap a nagyszabású Arzenal női és férfi kézilabda csapata kellett volna bajnoki mérkőzést játszani az UMTE női és férfi kézilabda csapatával. Sajnos, az utóbbi időben kezd rendszeressé válni az, hogy a kijelölt csapatok nem jelennek meg a mérkőzéseken. Ezek a csapatok példát vehetnének a székelyudvarhelyi dolgozó réteg csapatától, amelyik komoly anyagi nehézségei ellenére is mindig eleget tesz a felsőbb sportszervek utasításainak. Az illetékesek figyelmét felhívjuk az elmaradó csapatokra és kérjük, hogy végre csináljon rendet, hogy megszűnjenek ezek a lehetetlen állapotok.

Az elmaradt bajnoki mérkőzések helyett a székelykeresztúri KAC női és férfi kézilabda csapata mérte össze erejét az UMTE-vel. A női kézilabda mérkőzésen a KAC csapata győzött 1:0 (0:0) arányban, lelkes játékkal megérdemelte a győzelmet. Lukács játékvezető az UMTE egy szabályos gólját nem adta meg, kivülálló közbeszólására. A férfi kézilabda mérkőzést szintén a KAC nyerte meg 3:1 (1:1) arányban a lélek nélkül, lanyhán játszó UMTE csapatával szembe.

A próhirdetések

HIRDETÉSI DIJAK: Apróhirdetés szavanként 5000 lej, álláskeresőknek 4000 lej. Szöveg hirdetés szavanként 6000 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenként 6000 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenként előírással 8000 lej. Nyilttér szavanként 15.000 lej. Jelíges és cím a kiadóban pótdija 5000 lej. — Hirdetéseket csak készpénzfizetés mellett vesszünk fel

x **Budapestre** való költözésemhez vagon társat keresek. Özv. Gergely Sándorné Homoródfürdő. Ugyanott élő egy teljes hálószoba butor.

x **Mindenféle nyomtatványok**, meghívók, gyászjelentések, plakátok, stb. jutányos áron, gyorsan és pontosan elkészülnek a Szabadság nyomdában.

Reméljük, hogy a csapat magáratlal és küzdeni akarással méltó lesz arra a szeretetre, amivel a város lakossága körülveszi.

A Magyar Népi Szövetség körlevele a helyi szervezetekhez

A Magyar Népi Szövetség Udvarhelymegyei Tagozata 1932/1947 szám alatt iktatott 9. számú körlevelében felhívja a vármegyében levő gazdakörök figyelmét, hogy a MNSz Országos Végrehajtóbizottságának határozata alapján a gazdanapokat a jövőben csak a Magyar Népi Szövetség helyi és megyei szervezeteivel közösen rendezhetik meg. A MNSz-központ erről értesítette az EMGE-központot is. Ezt a rendelkezést szigorúan be kell tartani és a gazdanapok rendezése a megyei MNSz vezetőséggel előre közlendő.

Ha eredményt akar, hirdessen a Szabadságban!

Udvarhely vármegye megyefőnöksége
Műszaki ügyosztály

Szám: 5.400/1947.

Hirdetmény

A belügyminisztérium műszaki hivatalának 1947 július 19-én kiadott 1590 számú rendelete alapján felhívjuk a vármegye területén bejelentett lakással, valamint érvényes iparigazolvánnyal rendelkező mindazon vállalkozókat és iparosokat, kik a jövőben közhatalóságoktól munkát óhajtanak vállalni, illetve közszállításon részt óhajtanak venni, hogy a fenti rendelettel elrendelt kimutatásban való bejegyzésük céljából, személyesen, vagy írásban jelen hirdetmény közlésétől számított 15 napon belül, azaz 1947 szeptember 1-ig jelentkezzenek az alábbiak szerint:

1. Székelyudvarhely megyei város területén lakók a városi műszaki hivatalnál (városháza).

2. A vármegye községeiben lakók a vármegyei műszaki hivatalnál (vármegyeháza).

Jelentkezéskor szóban vagy írásban az alábbi adatokat kell közölni: a) Név, b) Lakhelye (község, utca, házszám). c) Milyen ipar gyakorlására van engedélye. d) Érvényes iparigazolványok száma a kiállító hatóság feltüntetésével.

A vármegye községeiben lakó vállalkozók bejelentéseiket a községi előjáróságok útján is megtehetik.

Fenti rendelet értelmében a bejelentést elmulasztó, illetve a kimutatásba fel nem vett egyének közszállítást nem vállalhatnak.

Székelyudvarhely, 1947 aug. 4.

Megye főnök helyett:
Dr. Soós Mihály

Várm. műsz. hiv. főnöke h.
Benke István

Városi műsz. hivatal főnöke:
Asztalos Kálmán mérnök

Judecătoria Mixtă Odorheiu

Dos. No. 2822/1946

Sofia lui Nagy August din Odorheiu prin cererea inreg. la No. 15386/1946 a cerut declararea morții prezumate a dispărutului Nagy August din Odorheiu care fiind concentrat pe câmp pe front a căzut prizonier și a încetat din viață în Siberia.

Invităm pe cei cari au știri despre dispărut să anunțe Parchetul Trib. Odorheiu care face cercetări.

Odorheiu, 30 Decembrie 1946.

Judecător-șef: *Doncilă*

Grefier șef: *C. Sabău*

Nagy Agoston székelyudvarhelyi lakos holtá nyilvánítási ügye.

România

Tribunalul Odorheiu

Extras No. 5255

Szakál Ștefan fost cu ultimul domiciliu în comuna Cristur jud. Odorheiu în prezent dispărut și presupus mort în luptele dela Palotailva Jud. Mureș din răsboiul din 1944 (Ungaria).

Persoanele care au cunoștința sunt rugați a aduce la cunoștința acestui Tribunal în termenul legal dacă este în viața sau nu.

Pentru conformitate.

Grefier, Indescifrabil

Szakál István kereszturi lakos holtá nyilvánítási ügye.

Nyomatott a »Szabadság« könyvnyomdában Székelyudvarhelyt.